

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 11 marca 2016 r.

Pozycja 170

POSTANOWIENIE

z dnia 2 marca 2016 r.

Sygn. akt Ts 338/15

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Piotr Pszczółkowski – przewodniczący i sprawozdawca
Leon Kieres
Małgorzata Pyziak-Szafnicka,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M.J. w sprawie zgodności:

- 1) art. 47 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643, ze zm.) z art. 79 ust. 1 oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) art. 36 ust. 3 w zw. z art. 49 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643, ze zm.) z art. 45 ust. 1 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej z 16 października 2015 r. (data nadania), sporządzonej przez pełnomocnika z urzędu, M.J. (dalej: skarżący), zakwestionował zgodność z Konstytucją przepisów ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.102.643, ze zm.; dalej: uTK). Skarżący zarzucił, że art. 47 ust. 1 pkt 1 „w zakresie, w jakim ograniczał oparcie skargi konstytucyjnej jedynie do norm prawa będących podstawą ostatecznych orzeczeń” jest niezgodny z art. 79 ust. 1 i art. 45 ust. 1 Konstytucji. Natomiast wobec art. 36 ust. 3 w zw. z art. 49 uTK w zakresie, w jakim „pozwalal na wydanie przez sędziego Trybunału Konstytucyjnego postanowienia o odmowie nadania skardze dalszego biegu z uwagi na oczywistą bezzasadność stwierdzoną bez merytorycznego rozpoznania sprawy”, skarżący sformułował zarzut niezgodności z art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Skarga konstytucyjna została wniesiona w związku z następującą sprawą. Skarżący wystąpił ze skargą konstytucyjną przeciwko art. 394 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U.2014.101, ze zm.). Postanowieniem z 2 kwietnia 2015 r. (Ts 41/15) Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania skardze dalszego biegu. W uzasadnieniu tego orzeczenia Trybunał stwierdził, że zakwestionowany przepis nie był podstawą prawną orzeczenia wydanego w sprawie, w związku z którą skarżący wystąpił ze skargą. Niezależnie od tego Trybunał uznał też, że sformułowane w skardze zarzuty

niezgodności z Konstytucją są oczywiście bezzasadne. Ponadto w ocenie Trybunału skarżący nie wykazał, że doszło do naruszenia jego praw wynikających z art. 32 ust. 1 i 2 w zw. z art. 79 ust. 1 Konstytucji. Zażalenie skarżącego na opisane wyżej orzeczenie nie zostało uwzględnione w postanowieniu Trybunału Konstytucyjnego z 13 maja 2015 r.

Uzasadniając zarzuty sformułowane wobec zakwestionowanych przepisów uTK skarżący stwierdził, że „redakcja przepisu art. 47 ust. 1 pkt 1 naruszyła [również jego] prawo (...) do sprawiedliwego rozpoznania sprawy, wynikające z art. 45 ust. 1 Konstytucji oraz wynikające z art. 2 Konstytucji prawo efektywnej ochrony prawnej oparte na zasadzie zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa”. Wyjaśniając zarzut skierowany wobec art. 36 ust. 3 w zw. z art. 49 uTK skarżący stwierdził, że „w zakresie, w jakim wprowadza instytucję przedsądu polegającą na wstępnym badaniu przez sędziego Trybunału Konstytucyjnego, czy przedstawione w skardze konstytucyjnej okoliczności dostatecznie uzasadniają przyjęcie jej do rozpoznania, w zakresie, w jakim uprawnia sędziego Trybunału Konstytucyjnego do wydania postanowienia o odmowie nadania skardze dalszego biegu oraz w zakresie, w jakim posługuje się nieostrym pojęciem »oczywistej bezzasadności« narusza przepis art. 45 ust. 1 Konstytucji”. Jak podkreślił skarżący, z uwagi na art. 36 ust. 3 w zw. z art. 49 uTK prawo do sądu zagwarantowane w art. 45 ust. 1 Konstytucji ma charakter iluzoryczny.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. W myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji jedynym dopuszczalnym przedmiotem skargi konstytucyjnej może być przepis ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o konstytucyjnych prawach, wolnościach lub obowiązkach skarżącego. Ze względu na tak określony przedmiot skargi skarżący ma obowiązek sformułować i uzasadnić zarzut niezgodności przedmiotu skargi z unormowaniami Konstytucji statuującymi przysługujące mu prawa podmiotowe. Ustawodawca wymaga jednocześnie, żeby towarzyszyło temu powołanie argumentów lub dowodów na poparcie postawionego zarzutu (art. 65 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym, Dz.U.1064, ze zm.; dalej: uTK z 2015 r.). Należy jednocześnie podkreślić, że upoważnienie ustawodawcy do określenia zasad, na jakich dopuszczalne jest korzystanie ze skargi, wynika bezpośrednio z treści art. 79 ust. 1 Konstytucji.

2. Przedmiotem analizowanej skargi uczynił skarżący dwa odrębne unormowania uTK, w których ustawodawca doprecyzował wymogi stawiane tego rodzaju środkowi ochrony wolności i praw. Pierwszym z nich jest konieczność precyzyjnego wskazania przedmiotu skargi, którym może być wyłącznie przepis ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego wydane zostało w sprawie skarżącego orzeczenie naruszające jego konstytucyjne wolności lub prawa (art. 47 ust. 1 pkt 1 uTK). Wobec tak określonego przedmiotu skargi skarżący postawił zarzut niezgodności z art. 79 ust. 1 i art. 45 ust. 1 Konstytucji.

3. Trybunał zwraca w związku z tym ponownie uwagę na treść przepisu Konstytucji ustanawiającego skargę konstytucyjną jako środek ochrony wolności i praw. To właśnie bezpośrednio w art. 79 ust. 1 Konstytucji przesadzony został przedmiot skargi, którym może być wyłącznie przepis będący podstawą prawną ostatecznego orzeczenia wydanego wobec skarżącego. Zastrzeżenie skarżącego dotyczące niedozwolonego – jego zdaniem – ograniczenia przedmiotu skargi wyłącznie do przepisów, które posiadają tego rodzaju kwalifikację, jest więc w istocie polemiką z treścią przepisu Konstytucji. W związku z tym

nie można więc przyjąć, że skarżący prawidłowo wykonał obowiązek wyjaśnienia, na czym polega niezgodność zaskarżonego art. 47 ust. 1 pkt 1 uTK z Konstytucją.

4. Skarżący uczynił przedmiotem skargi również unormowanie wynikające z art. 36 ust. 3 w zw. z art. 49 uTK. Zgodnie z jego treścią, Trybunał Konstytucyjny odmawia nadania skardze dalszego biegu w przypadku, gdy zarzuty sformułowane w niej są oczywiście bezzasadne. Analiza zarzutu skarżącego wymaga ponownie odwołania się do treści art. 79 ust. 1 Konstytucji, zgodnie z którym ustawodawca został upoważniony do określenia zasad korzystania ze skargi jako środka ochrony konstytucyjnych wolności i praw. W konsekwencji przyjąć trzeba, że w ustawie zwykłej uregulowane mogą być szczegółowe elementy procedury, w jakiej Trybunał rozpoznaje wniesioną skargę konstytucyjną. Dotyczy to przede wszystkim weryfikacji spełnienia przez skarżącego wszystkich przesłanek tego środka ochrony, odnoszących się zarówno do przedmiotu skargi, jak i jej podstawy (konstytucyjnych wzorców kontroli).

5. Skarżący kwestionuje art. 36 ust. 3 w zw. z art. 49 uTK w zakresie, w jakim „pozwalał na wydanie przez sędziego Trybunału Konstytucyjnego postanowienia o odmowie nadania skardze dalszego biegu z uwagi na oczywistą bezzasadność stwierdzoną bez merytorycznego rozpoznania sprawy”. Innymi słowy, za niezgodne z Konstytucją uznał przeprowadzenie wstępnej kontroli skargi z punktu widzenia treści zarzutów niekonstytucyjności, jakie zostały w niej sformułowane. Już w tym miejscu stwierdzić więc należy, że negatywna przesłanka oczywistej bezzasadności, o której mowa w art. 36 ust. 3 uTK pozostawała w ścisłym funkcjonalnym związku z treścią art. 39 ust. 1 pkt 1 uTK. Zgodnie z treścią tego przepisu Trybunał miał obowiązek umorzyć postępowanie (także w sprawie skargi konstytucyjnej) w wypadku niedopuszczalności wydania merytorycznego orzeczenia. Nie ulega więc wątpliwości, że dopuszczalność stwierdzenia przez Trybunał już na etapie wstępnej kontroli oczywistej bezzasadności zarzutów sformułowanych w skardze przeciwko przepisom stanowiącym jej przedmiot, należy uznać za rozwiązanie pozwalające zapobiec zbędnemu angażowaniu sądu konstytucyjnego w procedowanie nad skargą niespełniającą konstytucyjnych i ustawowych wymogów.

6. Wobec art. 36 ust. 3 w zw. z art. 49 uTK skarżący kieruje zarzut niezgodności z prawem do sądu statuowanym w art. 45 ust. 1 Konstytucji. Trybunał stwierdza w związku z tym, że wskazany przepis Konstytucji nie jest adekwatnym wzorcem kontroli w odniesieniu do zaskarżonych przepisów. Nie można bowiem przyjąć, że przepis wyrażający elementy prawa związanego z rozpoznawaniem sprawy przez sąd jest właściwy do konstytucyjnej kwalifikacji ustawowych elementów procedury, w której dochodzi do kontroli norm prawnych przeprowadzanej przez Trybunał Konstytucyjny. Jeszcze raz bowiem trzeba podkreślić, że przedmiotem skargi konstytucyjnej, a zarazem przedmiotem postępowania prowadzonego przed Trybunałem pozostaje wyłącznie zgodność z Konstytucją norm prawnych, będących podstawą orzeczenia wydanego w sprawie skarżącego.

7. W konkluzji Trybunał stwierdza więc, że w odniesieniu do zakwestionowanych art. 36 ust. 3 w zw. z art. 49 uTK skarżący nie wypełnił obowiązku wynikającego z art. 65 ust. 1 pkt 2 uTK z 2015 r., polegającego na konieczności wskazania, która konstytucyjna wolność lub prawo skarżącego i w jaki sposób – jego zdaniem – zostały przez te unormowania naruszone. Stwierdzając tego rodzaju mankament skargi, Trybunał – działając na podstawie art. 77 ust. 3 pkt 4 ustawy o TK z 2015 r. – zobligowany jest do wydania postanowienia o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.